

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

4. évfolyamos tanulók számára

3. forduló

Össz.pontszám:	75p	
----------------	-----	--

A döntő időpontja: 2017. január 26. (csütörtök)

Versenyző neve: Osztály:.....

1. Érted?

A következő szólásokat, közmondásokat már bizonyára hallottad. De vajon tudod-e, mit jelentenek? Írd a szólás, közmondás után a jelentésének a betűjelét!

Tiszta vizet önt a pohárba.	
Amelyik kutya ugat, az nem harap.	
A lónak négy lába van, mégis megbotlik.	
Akinek nem inge, ne vegye magára.	
Madarat lehet vele fogatni.	
Törd meg a diót, ha a belet meg akarod enni!	

- A) A hangoskodó, nagyszájú emberek nem szoktak veszélyesek lenni.
- B) Egyértelműen tisztáz egy helyzetet.
- C) Csak azzal foglalkozz, ami rád vonatkozik.
- D) Bárkivel előfordulhat, hogy hibázik.
- E) Vállald a nehézségeket, ha a célt el akarod érni!
- F) Jókedvében bármit megtenne a másikkért.

6p	
----	--

2. Kettő az egyben

Két meghatározás, egy szó. Olyan szavakat keresünk, amelyeket kétféleképpen is körül tudunk írni. Az alakjuk teljesen egyforma, de a jelentésük más.

Pl.: ház része – mohón eszik = fal

mennydörgéssel jár – evőeszközöm = _____

sajnál – téli jármű = _____

légmozgás – perem = _____

kastély – nem mozdul = _____

rágunk vele – megragad = _____

5p	
----	--

3. Helyesírási TOTÓ

Válaszd ki a három lehetőség közül a helyesen írt szót, majd írd be az utolsó oszlopba a jelét: 1, 2, x!

	1	2	X	Tipp
1.	dínó	dinó	dino	
2.	rejtéj	rejtély	relytéj	
3.	2016 Karácsonyán	2016. karácsonyán	2016 karácsonyán	
4.	benszülött	benszülött	bennszülött	
5.	gyanusít	gyanusít	gyanusit	
6.	edzés	edzés	edzés	
7.	nőjjön	nőjön	nőjön	
8.	együtt	együt	együtt	
9.	Ric-hárd	Ri-chárd	Rich-árd	
10.	vízilabda	vízilabda	vizi labda	
11.	árusít	árusít	árusít	
12.	újítás	újjítás	újítás	
13.	álhatatosan	állhatatossan	állhatatosan	
+1	rosszalja	rosszallja	rosszalja	

14p

4. Ne tedd!

Alakítsd át a következő kijelentő mondatokat tiltó mondatokká! Írd le a teljes átalakított mondatot! Ügyelj a helyesíráásra!

Pl.: Az előadásra a felsősöket is meghívjuk. Ne hívjuk meg az előadásra a felsősöket!

A színházban az ötödikesek az erkélyen ülnek.

Tanítás után az iskolában maradsz.

Délután kölcsönöztök a könyvtárból.

Elfelejtettem felírni a házi feladatot.

8p

5. Kicsi vagy nagy?

Pótold az alábbi tulajdonnevek kezdőbetűit! Ügyelj arra, hogy egyértelműen jelöld a kicsi vagy nagy kezdőbetűt!

___(K, k)elet-___(E, e)urópa

___(M, m)agyar ___(K, k)öztársaság

___(Sz, sz)abolcs-___(Sz, sz)atmár-___(B, b)ereg ___(M, m)egye

2017. ___(J, j)anuár 26.

Egy ___(R, r)opi naplója

10p	
-----	--

6. Állati feladat

Ha a következő szavak elé ugyanazt az állatnevet illeszted, értelmes szavakat fogsz kapni.

Pl.: -verseny, -kötő, -erő = ló-

-hír, -láb, -bál: _____

-éhség, -vakság, -torok: _____

-nyelv, -gyökér, -köröm: _____

3p	
----	--

7. Névadó

Az alábbi összetett szavak előtagja egy-egy keresztnév. Találd ki a meghatározás alapján a keresett szót! Segítségül megadtuk a feladatban előforduló neveket.

Pl.: Vásárban frissen sült húst árulnak: lacikonyha

Csecsemő hordozására szolgáló kétfülű kosár: _____ kosár

Férfiak nyakán kidudorodó pajzsporc: _____ csutka

Árulásért fizetett jutalom: _____ pénz

Sötét pettyekkel borított piros színű bogár: _____ bogár

Véleményét, magatartását váratlanul megváltoztatja: _____ fordulás

Tejszínes csokoládékrémmel töltött sütemény: rigó _____

Katica	Júdás	Mózes
Jancsi	Pál	Ádám

6p	
----	--

8. Lyukas szöveg

a) Egészítsd ki a hiányos szöveget a meghatározások szerint! A megadott szavak közül válogass! Figyelj arra, hogy nem kell felhasználnod a táblázat minden szavát!

Marci utálta a _____ (tárgy ragos főnév). Ami azt illeti, volt is neki mit utálnia, mert _____ (töszámnév) szeplő virított az arcán. Pontosabban hetvenöt, mert egy - a hetvenhatodik - a füle cimpáján hivalkodott. Az _____ (főnév, amelyet nem úgy írunk le, ahogyan kiejtjük) kedvéért el kell mondanom, hogy ebben az utálkozásban Marcinak egyáltalán _____ (tagadószó) volt igaza. Mert helyre kis szeplői _____ (múlt idejű létige). Csinosak, jóképűek, vidorak. A _____ (felsőfokú melléknév) akkora volt, mint egy jól táplált borsó, a legkisebb meg, mint egy fogyókúrázó mákszem. Ennek a legkisebbnek neve is volt. Úgy hívták: _____ (tulajdonnév). Ott _____ (múlt idejű ige) Marci orra tövén. Nos hát ezeket szidta-hordta folyvást Marci. Eladdig és olyannyira, hogy egy szép napon a szeplők _____ (többes szám harmadik személyű ige).

- Még hogy _____ (többes szám első személyű névmás) vagyunk a csúnyák, ocsmondák, rútak, _____ (melléknév)?! Na _____ (felszólító módú ige)! - kiabálták.

S éjszaka, mikor Marci aludt, uzsgyi, kisurrantak az ablakon.

(Lázár Ervin: Szökevény szeplők - részlet)

igazság	megállj	Szeplő Szepi	lakott
a	ítélj	rettentők	külső
legnagyobb	voltak	megsértődtek	nem
alapján	hetvenhat	szeplőit	ne
mi			

12p

b) A fennmaradó szavakból egy bölcs mondást tudsz összeállítani. Írd le a jó tanácsot!

2p

c) Igaz vagy hamis?

Marci hetvenötödik szeplője a füle cimpáján ült. ____

Marci szeplői éjszaka szöktek meg. ____

Marci füle cimpáján lévő szeplőt Szeplő Szepinek hívták. ____

Marci szeplői kisompolyogtak az ajón. ____

4p

d) Mit jelentenek a szövegben szereplő különös hangzású szavak? Írd a jelentés betűjelét a szó melletti négyzetbe!

1. ocsmonda	☐	A) csinos
2. helyre	☐	B) csúnya
3. folyvást	☐	C) addig
4. eladdig	☐	D) mindig
5. uzsgyi	☐	E) gyerünk

5p